

UCHWAŁA NR XCII/46/2024
RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 26 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2024 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz.424) Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr LVI/166/2021 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 -2027.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego

Irena Renduda - Dudek

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030

Ostrowiec Świętokrzyski 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Adresaci Programu	5
II. Podstawa prawna	5
III. Definicja i rodzaje przemocy.....	5
IV. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie	7
V. Cele Programu.	21
Cel 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	22
Cel 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy domowej	23
Cel 3: Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc domową.....	26
Cel 4: Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy.....	28
VI. Spodziewane rezultaty realizacji Programu.....	29
VII. Monitoring i ewaluacja	30
VIII. Zasady finansowania Programu.....	30

Wstęp

Od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązuje nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Obowiązujące zmiany zostały wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw.

Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej;
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przemoc domowa jest jednym z podstawowych zagrożeń, zarówno dla rodziny rozumianej jako instytucja, jak i dla jej poszczególnych członków. Rodziny dotknięte przemocą domową pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co stanowi podstawę do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określanych w obowiązującym porządku prawnym. Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się już w życiu dorosłym jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Skala problemu i jego destrukcyjny charakter powodują, że przeciwdziałanie przemocy staje się jednym z istotnych zadań służb publicznych i podmiotów na co dzień pracujących z rodziną.

Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, trudności wychowawcze, nie wypełnianie obowiązków domowych, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha kłótnia przeradza się w dramatyczną awanturę. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstydu, nieufności, bezradności, obaw o własne zdrowie i życie oraz braku gotowości do zmiany własnego życia. Prawo osoby doznającej przemocy do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy stanowi priorytet w gminnej polityce społecznej realizowanej poprzez Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Przemoc rzadko występuje jednorazowo, częściej jest procesem trwającym przez wiele lat i powtarzającym się cyklicznie.

Zadaniem własnym gminy jest opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, zwanego dalej Programem, które wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Jest on jednym z elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030. Gmina za cel strategiczny przyjmuje osiągnięcie wysokiej jakości życia społeczności lokalnej, wolnej od przemocy i bezpiecznej. Koordynatorem

Programu obejmującego lata 2024-2030 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Realizatorem działań Programu jest Zespół Interdyscyplinarny. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy i ograniczenie jej występowania, a także zminimalizowanie skutków jej stosowania poprzez podniesienie świadomości społecznej mieszkańców, ochronę osób doznających przemocy, pracę z domniemanymi sprawcami, rozwój współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminy obejmują tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizację Programu,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadania Programu są realizowane przez wiele podmiotów, instytucji samorządowych, rządowych i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Ostrowcu Świętokrzyskim:

1. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski – Urząd Miasta/Wydział Edukacji i Spraw Społecznych,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim,
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski,
5. Powiat Ostrowiecki – Starostwo Powiatowe/Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych,
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim,
7. Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim,
8. Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim,
9. Kuratorzy sądowi i społeczni,
10. Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim,
11. Straż Miejska w Ostrowcu Świętokrzyskim,
12. Żandarmeria Wojskowa - Placówka w Kielcach,
13. Zespół Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Świętokrzyskim,
14. Placówki oświatowe,
15. Organizacje pozarządowe,
16. Inne.

I. Adresaci Programu

Program kierowany jest do wszystkich mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego, w szczególności do:

- osób zagrożonych lub doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

II. Podstawa prawna.

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Ramowy program ochrony osób doznających przemocy domowej w województwie świętokrzyskim na lata 2023-2028,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022-2028.

III. Definicja i rodzaje przemocy.

Zgodnie z art. 2 pkt. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przez pojęcie przemocy domowej należy rozumieć "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrženia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej". Zgodnie z art. 207 k.k. przestępstwo znęcania się należy do przestępstw ściganych z urzędu.

Przemoc domowa przybiera różne formy, wśród których najczęściej wymienia się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną (materialną), podejmowaną za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zaniedbanie, dyskryminację.

- Przemoc fizyczna – przejawia się w agresywnym zachowaniu, zadawaniu bólu fizycznego. Może przejawiać się w różnych formach, m.in.: popychanie, uderzanie, wykręcania rąk, duszenie, kopanie, spoliczkowanie, które mogą doprowadzić do uszkodzeń ciała w postaci, m.in.: zasinień, zadrapań, krwawień, oparzeń.
- Przemoc psychiczna – wpływa na zmniejszenie u ofiary poczucia własnej wartości. Ta forma przemocy może spowodować u ofiary nieodwracalne skutki

w postaci zmian w psychice i funkcjonowaniu w codziennym życiu. Przybiera formy m.in., tj.: izolacja, wyzwiska, ośmieszanie, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, krytykowanie, poniżanie, demoralizację, ciągłe niepokojenie.

- Przemoc seksualna – ofiary zmuszane są do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych. Ten rodzaj przemocy jest często przez ofiary ukrywany. Z tego też powodu trudno jest udzielić im pomocy.
- Przemoc ekonomiczna (materialna) – ograniczanie przez sprawcę dostępu do środków finansowych, pozbawianie zarobionych pieniędzy, wyliczanie wydatków, zabieranie karty kredytowej. Utrzymywanie w całkowitej zależności, podporządkowanie, kontrolowanie środków niezbędnych do utrzymania ekonomicznej niezależności.
- Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej - wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy pomocy telefonu, robienie jej zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają.
- Przemoc w formie zaniedbania – dotyczy wszystkich grup społecznych: dzieci, dorosłych, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Przejawia się w niezaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych członków rodziny. Zaniedbywanie związane jest z niedostrzeganiem potrzeb psychicznych i fizycznych. W stosunku do dzieci pojawia się forma zaniedbywania jako niezaspokojenie potrzeb dziecka niezbędnych do prawidłowego rozwoju; tj. potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, psychiką.
- Dyskryminacja – szykanowanie z powodu wieku, niepełnosprawności, rasy, koloru skóry, religii, płci.

Przemoc jest przestępstwem, które w zależności od tego czy ma charakter jednorazowy, czy powtarza się jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Przemoc domowa dotyka wszystkie grupy społeczne bez względu na status społeczny, płeć, wiek czy też miejsce zamieszkania. Z tego powodu niezbędne jest ustalenie działań, mających na celu wsparcie osób doznających przemocy domowej. Zadaniem Programu jest ustalenie odpowiednich działań w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, ochrona tych osób i podnoszenie świadomości społecznej na temat przeciwdziałania przemocy. Ważne jest również upowszechnianie i wskazywanie metod wychowawczych opartych na zrozumieniu i dialogu, bez użycia przemocy. Niezbędne jest dotarcie do środowisk dotkniętych przemocą, ale również do takich, które tą przemocą, są zagrożone. Celem jest także podejmowanie działań edukacyjno-korekcyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

IV. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.

Diagnoza problemu przemocy na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego obejmuje analizę danych za okres 2021-2023 r., uzyskanych od podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, takich, jak: Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, wymiar sprawiedliwości, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świętokrzyski Ośrodek Terapii, Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „Eskulap”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Dane zebrane z wymienionych obszarów pozwalają w pewnym stopniu ustalić skalę problemu. Diagnoza ta pozwala także na poznanie działań, które podejmują poszczególne podmioty w celu przeciwdziałania przemocy na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim przeprowadził badanie społeczne wśród mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego.

Badania obejmowały trzy grupy reprezentujące lokalne środowiska:

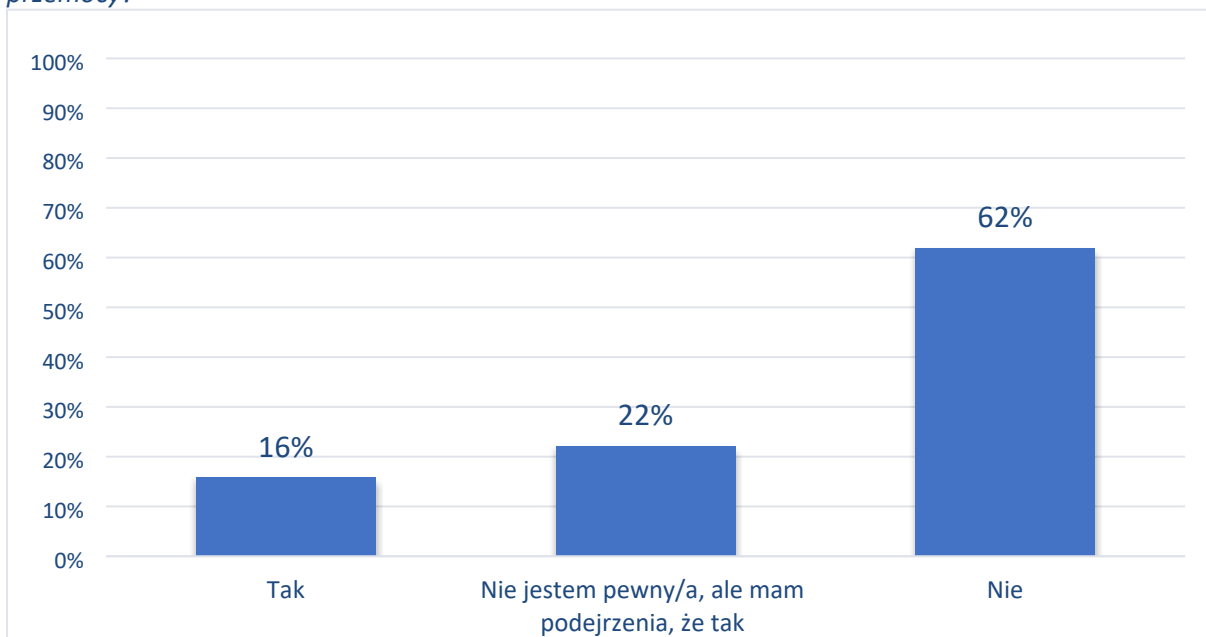
- 1) dorośli mieszkańcy,
- 2) dzieci i młodzież szkolna,
- 3) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Celem badań była diagnoza problemów społecznych związana z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tych problemów społecznych. W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych sformułowano podstawowe problemy środowiskowe i rekomendacje, m.in. w obszarze przemocy. Zjawisko przemocy jest niezwykle trudne do zbadania. Na potrzeby Programu przedstawiamy wyniki diagnozy, cytując odpowiedzi na zadane pytania dotyczące przemocy. Dane zawarte poniżej zawierają pojęcie przemocy w rodzinie, gdyż diagnoza została przeprowadzona w 2021 r., przed nowelizacją ustawy.

łącznie 38% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie lub podejrzewają, że tak się dzieje.

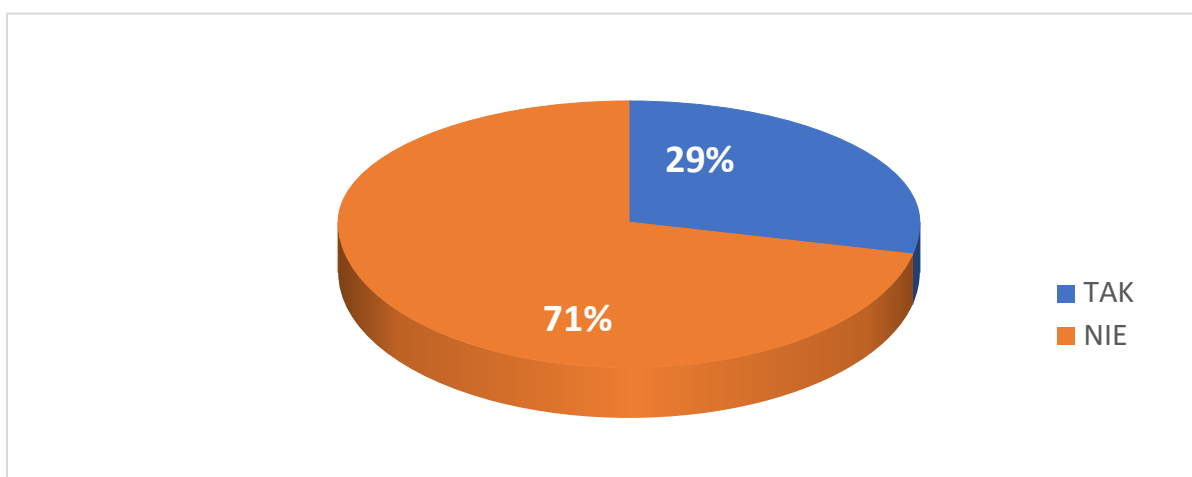

Wykres 1 Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub "ze słyszenia") doświadczające przemocy?

Wśród badanych mieszkańców **tylko 29% wie, do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie**. Respondenci najczęściej wskazywali Policję oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Tym samym, **71% respondentów nie wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji doświadczania przemocy**.

Wykres 2 Czy wie Pan/Pani gdzie może uzyskać pomoc ofiara przemocy w Pana/Pani rejonie zamieszkania?

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

łącznie 91% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną.

W społeczeństwie jest obecne przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „złych domach” – **łącznie tylko 9%** mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski jest skłonny **myśleć w ten sposób o przemocy w rodzinie**. Poza tym, **98%** respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że **ofiara przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna**.

Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: zdecydowanie prawdziwe i raczej prawdziwe:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – **3,4%**;
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – **3%**;
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy”- **15,7%**;
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – **5%**;
- „Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie”- **9,8%**.

Tabela 1: Przekonania dotyczące przemocy.

Twierdzenie	Zdecydowanie prawdziwe	Raczej prawdziwe	Raczej nieprawdziwe	Zdecydowanie nieprawdziwe
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	52%	39%	6%	3%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	3%	6%	29%	62%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	79%	19%	1%	1%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1,2%	2,2%	18,3%	78,2%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	2%	1%	8%	89%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	2%	3%	11%	84%
Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	5,9%	9,8%	28,5%	55,8%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	4,5%	5,3%	12,4%	77,8%

Aby zwiększyć świadomość mieszkańców na temat przemocy domowej należy cyklicznie na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego przeprowadzać kampanie informacyjne dotyczące

przemocy oraz włączyć w proces działania lokalne instytucje pomocowe. Diagnoza problemu przemocy na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego obejmuje również analizę danych zebranych od podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej.

Komenda Powiatowa Policji przekazała dane odnośnie przestępstwa z art. 207 k.k., który brzmi:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”.

Tabela 2: Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim – informacje dotyczące lat 2021 – 2023

Komenda Powiatowa Policji	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba ogólna osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie/domowej	211	185	179
liczba sprawców przemocy w rodzinie/domowej	123	119	119
liczba dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie/domową	95	70	76
liczba aktów oskarżenia z at. 207 KK	52	35	55
liczba sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu	50	44	43

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2021-2023

Z analizy danych wynika, iż spadła liczba ogólna osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie/domowej podobnie jak liczba sprawców będących pod wpływem alkoholu. Ogólna liczba sprawców przemocy w rodzinie/domowej utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Liczba dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie/domową w 2021 r. wynosiła 95, w 2022 r. spadła do 70 i w 2023 r. wzrosła do 76, podobnie jak liczba aktów oskarżenia z art. 207 KK, w 2021 r. było to 52, w 2022 r. nastąpił spadek do 35 i w 2023 r. ponowny wzrost do 55.

W dniu 30 kwietnia 2020 r. weszła w życie nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 956), mająca na celu lepszą ochronę ofiar i skuteczniejszą walkę ze sprawcami przemocy domowej. Najistotniejszą zmianą ustawy antyprzemocowej jest przyznanie Policji i Żandarmerii Wojskowej prawa do wydawania wobec sprawcy przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Funkcjonariusz może to prawo wykorzystać podczas interwencji w stosunku do osoby stosującej przemoc domową, jak również w sytuacji, gdy uzyska informacje o niepokojących zdarzeniach od osoby doznającej przemocy. Według dodanego artykułu 66 b, za niezastosowanie się do wydanego zakazu lub nakazu grozi grzywna, areszt lub ograniczenie wolności. Nałożony zakaz zbliżania lub nakaz eksmisji obowiązuje przez 14 dni. Na wniosek pokrzywdzonego Sąd może go przedłużyć. Postępowanie w takiej sprawie prowadzone jest w trybie przyspieszonym. Orzeczenie wydane ma być w ciągu miesiąca od momentu złożenia wniosku.

Z informacji uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Ostrowcu Świętokrzyskim wynika, że większość danych ma tendencję spadkową. Wzrosła liczba postępowań przygotowawczych zakończonych umorzeniem postępowania. Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych w 2021 r. wyniosła 41, w 2022 r. spadła do 0 i w 2023 r. wzrosła do 19. Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi w 2021 r. wynosiła 27, następnie w 2022 r. spadła do 16 i w 2023 r. wzrosła do 19. Zestawienie przedstawia Tabela 3.

Tabela 3: Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim - postępowania z art. 207 § 1 k.k. w latach 2021-2023

Postępowania z art. 207 § 1 KK	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba ogólna postępowań przygotowawczych	153	146	132
liczba postępowań przygotowawczych zakończonych aktem oskarżenia	61	51	33
liczba postępowań przygotowawczych zakończonych umorzeniem postępowania	27	39	40
liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą	41	17	8

liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych	41	0	19
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi	27	16	19
Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	0	0	0

Źródło: Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Św., dane za lata 2021-2023

Zgodnie z art. 207§1 k.k. sprawca przemocy podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Nie mniej jednak sąd może zastosować w oparciu o przepisy art. 37 a k.k. kary: grzywny lub ograniczenia wolności. Tabela 4 przedstawia dane uzyskane z Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim II Wydział Karny.

Tabela 4: Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim II Wydział Karny - przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. – dane dotyczące osadzonych i skazanych w latach 2021 - 2023

Przestępstwa z art. 207 § 1 KK	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba osób skazanych	3 (w tym z warunkowym zawieszeniem 8)	20 (w tym z warunkowym zawieszeniem 8)	14 (w tym z warunkowym zawieszeniem 5)
liczba orzeczonych kar pozbawienia wolności	13 (w tym z warunkowym zawieszeniem 8)	13 (w tym z warunkowym zawieszeniem 8)	8 (w tym z warunkowym zawieszeniem 5)
liczba orzeczonych kar ograniczenia wolności	10	5	1
liczba orzeczonych kar w postaci grzywny samoistnej	7	2	5
liczba osób osadzonych	4	6	3
liczba ukaranych recydywistów	2	1	0
liczba oddanych pod dozór	7	8	5

liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą	2	4	1
liczba osób skierowanych do wykonania prac społecznie użytecznych	9	5	1
liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie/domowej	37	22	17
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych	9	8	4
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi	4	5	1
Skazani, których sąd zobowiązał do uczestnictwa w programach korekcyjno - edukacyjnych	0	0	0

Źródło: Sąd Rejonowy w Ostrowcu Św. II Wydział Karny, dane za lata 2021-2023

Z analizy przekazanych danych wynika, iż ogólna liczba skazanych w 2023 r. spadła w stosunku do 2022 r., natomiast wzrosła w stosunku do 2021 r. Liczba orzeczonych kar ograniczenia wolności, liczba ukaranych recydywistów i liczba oddanych pod dozór wykazuje tendencję spadkową. Liczba orzeczonych kar pozbawienia wolności w 2021 r. i w 2022 r. była na tym samym poziomie i wynosiła 13 (w tym z warunkowym zawieszeniem 8), a w 2023 r. spadła do 8 (w tym z warunkowym zawieszeniem 5). Podobna sytuacja jest w przypadku liczby osób skierowanych do wykonania prac społecznie użytecznych w 2021 r. wynosiła 9, w 2022 r. 5 a w 2023 r. była to 1 osoba. Liczba orzeczonych kar w postaci grzywny samoistnej w 2023 r. wzrosła w stosunku do 2022 r. i zmalała w stosunku do 2021 r. Liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą i liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi w 2022 r. była najwyższa. Liczba osób wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych wykazuje tendencję spadkową. Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi w 2022r. wynosiła 5, wzrosła w stosunku do 2021 r., gdzie było 4, w 2023 r. nastąpił spadek w stosunku do lat ubiegłych i wyniósł 1. Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy

w rodzinie/domowej wykazuje tendencję spadkową, rok 2021 - 37 osób, rok 2022 - 22, rok 2023 - 17 osób. W latach 2021-2023 żaden sprawca nie został zobowiązany przez sąd do uczestniczenia w programach korekcyjno – edukacyjnych mających na celu korekcję niewłaściwych postaw i doprowadzenia do zmiany swojego zachowania.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy koordynowane są przez **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski**. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Sądu Rejonowego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty i organizacji pozarządowych. Skład Zespołu pozwala na wielowymiarową współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski. Od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązuje nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Obowiązujące zmiany zostały wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw. W związku z powyższym wystąpiła konieczność wprowadzenia zmian w Zespole Interdyscyplinarnym. Na posiedzeniu w dniu 18.09.2023 r. , w drodze głosowania został wybrany przewodniczący i zastępca. W dniu 27.09.2023 r. został przyjęty regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno – pomocowych. Regulamin zawiera również wzory dokumentów, którymi w swojej pracy posługuje się Zespół i grupy diagnostyczno – pomocowe. Wszystkie nowe procedury prowadzone są według zmian wprowadzonych ustawą. Przeszły funkcjonować dotychczasowe grupy robocze. W ich miejsce powoływane są, po wpływie formularza „Niebieska Karta A” w drodze uchwały grupy diagnostyczno – pomocowe. Zespół spotyka się co tydzień. Na posiedzeniach przedstawiane są procedury i powoływane grupy. Od początku funkcjonowania nowego Zespołu do końca 2023 r. podjął on 64 uchwały. W podstawowy skład grupy diagnostyczno – pomocowej powoływany jest pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim. Przedstawiciele w/w instytucji dokonują wstępnej diagnozy i ustalają plan działań ochronnych dla rodziny, decydują również o włączeniu do grupy przedstawicieli innych instytucji, t.j.: członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagogów, kuratorów, asystentów rodziny. Grupa składa wniosek do Zespołu o rozszerzenie składu grupy, która w drodze uchwały jest poszerzana na kolejnym posiedzeniu Zespołu. W 2023 r., jak w latach poprzednich, Zespół pracował także nad rozbudowaniem oferty działań służących przeciwdziałaniu przemocy na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski i poprawy współpracy z jednostkami zaangażowanymi w działania antyprzemocowe na terenie Gminy. Zgodnie z nową ustawą grupy diagnostyczno – pomocowe mogą samodzielnie decydować o skierowaniu do programu korekcyjno-edukacyjnego lub psychologiczno-terapeutycznego. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 r. został uruchomiony ww. program.

Zespół Interdyscyplinarny na wniosek grup diagnostyczno-pomocowych w 2023 r. skierował do uczestnictwa w ww. programie 3 osoby.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się oparcie o procedurę „Niebieskie Karty” (zwanej dalej NK) i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową.

Tabela 5: Liczba sporządzonych NK – A przez uprawnione podmioty w latach 2021-2023

Podmiot uprawniony do założenia NK- A	Liczba NK - A	Liczba NK- A	Liczba NK-A
	2021	2022	2023
POLICJA	76	96	86
MOPS	45	30	34
OŚWIATA	5	4	4
OCHRONA ZDROWIA	0	3	3
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	0	0	1
INNE	0	0	0
RAZEM	126	133	128

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, dane za lata 2021-2023

Z analizy danych Tabeli 5 wynika, iż NK - A sporządzane były w przeważającej części przez Policję. Co do ilości wszczętych procedur, utrzymuje się ich zbliżony poziom. Nadal najwięcej procedur jest wszczynanych przez policję. W 2023 r. odnotowano wszczęcie procedury przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Liczba procedur wszczętych przez oświatę i ochronę zdrowia w 2022 r. i w 2023 r. utrzymała się na tym samym poziomie. Nadal jest to jednak mała liczba co wskazuje na potrzebę prowadzenia dalszych szkoleń dla tych jednostek. Z analizy Tabeli 6 wynika, iż osobami poszkodowanymi najczęściej są kobiety i dzieci, natomiast liczba procedur, gdzie domniemaną ofiarą jest mężczyzna utrzymywała się w 2021 r. i w 2022 r. na zbliżonym poziomie, natomiast w 2023 r. wzrosła.

Tabela 6: Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w latach 2021-2023/ Kobiety, mężczyźni i dzieci/

LATA	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	DZIECI
2021	96	8	31
2022	105	12	33
2023	83	13	45

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, dane za lata 2021-2023

Z analizy danych Tabeli 7 wynika, iż liczba zakończonych procedur ma tendencję wzrostową. Co do liczby sporządzonych formularzy NK-C to w 2021 r. było to 84 formularzy, w 2022 r. 104 a w 2023 r. 89. Natomiast liczba formularzy NK-D utrzymuje się na stałym poziomie. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego była najwyższa w 2023 r. W 2022 r. odbyło się najwięcej posiedzeń Grup Roboczych. Co do ilości udzielonych porad psychologicznych, w 2021 r. było ich najwięcej – 709, w 2022 r. nastąpił spadek do 491 i w 2023 r. wzrost do 582. Specjalista profilaktyki uzależnień udzielił w 2021 r. 623 konsultacji, w 2022 r. 124 i w 2023 r. 97. Widać tendencję spadkową.

Tabela 7: Charakterystyka zjawiska przemocy w Ostrowcu Świętokrzyskim w oparciu o dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Działania ZI w zakresie realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/domowej			
lata	2021	2022	2023
Liczba wszczętych i zakończonych procedur NK			
procedury wszczęte	126	133	128
zakończone	119	132	145
Liczba sporządzonych formularzy NK - C	84	104	89
Liczba sporządzonych formularzy NK - D	35	35	39
Liczba rodzin	116	156	112
Liczba posiedzeń ZI	6	5	19
Liczba posiedzeń Grup Roboczych /Grup Diagnostyczno-Pomocowych	592	645	582
Liczba udzielonych porad, konsultacji:			
Psycholog dla dorosłych	709	491	549
Specjalista profilaktyki uzależnień	623	124	97

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, dane za lata 2021-2023

Realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny działania są skierowane zarówno do ofiar

przemocy, jak i sprawców. Szczególną uwagę zwraca się na dzieci, które są ofiarami przemocy i często świadkami jej występowania w swoich rodzinach. W celu udzielenia pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, Zespół we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizuje poradnictwo specjalistów, psychologów dla osób dorosłych i dzieci. Osoby wskazane w procedurze jako dotknięte przemocą domową mogą również skorzystać z innych form pomocy świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni oprócz pomocy psychologicznej angażują osoby do udziału w projektach socjalnych. W ramach współpracy z MOPS osoby mogą również skorzystać z opieki wytchnieniowej, pomocy sąsiedzkiej czy też asystenta rodziny. W dalszym ciągu trwa współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej, działającym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy „Niebiska Linia” i Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę. Kontynuowana jest współpraca z placówkami oświatowymi, działającymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Osoby wskazane jako osoby doznające przemocy mają możliwość skorzystania z pomocy innych instytucji na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego. Wykaz wszystkich instytucji pomocowych jest zamieszczony i uaktualniany na stronie internetowej MOPS, adres: <https://mopsostrowiec.pl>, w zakładce Zespół Interdyscyplinarny. Każdorazowo pracownik socjalny przedstawia ofertę pomocy dla całej rodziny objętej procedurą NK.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, iż liczba dzieci umieszczonych w placówkach w wyniku przemocy domowej wynosiła w 2021 r. wynosiła 4, natomiast w 2022 r. było to 3 dzieci, a w 2023 r. 8 dzieci.

Głównym problem występującym w rodzinach objętych procedurą NK jest nadużywanie alkoholu. Zespół Interdyscyplinarny ściśle współpracuje z GKRPA.

Tabela 8: Liczba osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu w latach 2021-2023

Osoby stosujące przemoc w rodzinie	Liczba osób		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Mąż	9	14	9
Mąż/ojciec	0	1	1
Ojczym	0	0	1
Żona	1	1	0
Konkubent	7	3	3
Konkubent/ojciec	0	1	0
Partner	1	3	1
Znajomy	1	0	0

Syn	5	9	2
Córka	0	1	0
Brat	1	1	0
Ojciec	4	2	0
Matka	1	2	3
RAZEM	30	38	20

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, dane za lata 2021-2023

Z informacji uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż liczba zgłoszonych wniosków ogółem w 2023 r. spadła. Ilość wniosków złożonych przez członków rodziny w 2023 r. wzrosła w stosunku do 2022 r., utrzymuje się na zbliżonym poziomie do 2021 r., natomiast liczba wniosków zgłoszonych przez Komendę Powiatową Policji w 2021 r. była najwyższa. W 2022 r. i w 2023 r. nastąpił spadek. Liczba wniosków zgłoszonych przez inne instytucje w 2023 r. zmalała w stosunku do lat ubiegłych. W 2023 r. spadła również w stosunku do lat ubiegłych liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jak również liczba osób zgłoszonych do lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Tabela 9: Osoby stosujące przemoc domową skierowane do GKRPA w latach 2021-2023

Liczba zgłoszonych wniosków	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ogółem	149	134	129
z tego:			
wnioski zgłoszone przez Komendę Powiatową Policji	34	23	25
wnioski złożone przez członków rodziny	47	37	46
wnioski zgłoszone przez inne osoby, instytucje m.in. MOPS, DPS, ZI	68	74	58

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2021-2023

Tabela 10: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021 –2023

Wnioski skierowane do Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim przez GKRPA	Liczba		
	2021	2022	2023
	98	82	75

Źródło: : Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2021-2023

Tabela 11: Liczba osób zgłoszonych do lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w latach 2021 – 2023

Liczba osób zgłoszonych do lekarza biegłego	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ogółem w tym:	139	93	134
liczba osób ze skłonnościami do nadużywania alkoholu	10	7	6
liczba osób uzależnionych od alkoholu	48	20	33
Liczba osób nieuzależnionych od alkoholu	-	7	25
nie zgłosiło się na badanie	71	59	70

Źródło: : Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2021-2023

Coraz częściej w procedurze NK pojawia się problem uzależnienia od narkotyków lub środków psychoaktywnych. Z informacji uzyskanych z Ośrodka Leczenia Zaburzeń Psychicznych

i Uzależnień „Eskulap” wynika, iż liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od alkoholu w 2023 r. wzrosła. W 2021 r. było to 519 osób, w 2022 r. nastąpił spadek do 453 i w 2023 r. ponowny wzrost do 534 osób. Ośrodek zajmuje się osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych a także osobami współuzależnionymi. Podobne działania realizowane są również przez Świętokrzyski Ośrodek Terapii. Z informacji uzyskanych od ww. ośrodka wynika, iż liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu ma tendencję wzrostową. Widoczny jest znaczny wzrost wśród liczby nowo zarejestrowanych pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. W 2021 r. było to 41 osób, w 2022 r. 5 osób a w 2023 r. 137 osób.

Tabela 12 i 13 prezentuje podejmowane przez ośrodki działania wraz z liczbą osób objętych pomocą.

Tabela 12: Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „Eskulap” - Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych terapią w latach 2021– 2023

Objęci terapia odwykową	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od alkoholu	519	453	534
liczba zarejestrowanych pacjentów współuzależnionych od alkoholu	38	24	19
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od narkotyków	16	6	7
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od innych środków psychoaktywnych	0	4	3
liczba zarejestrowanych pacjentów z powodu innych uzależnień	0	2	0
liczba nowo zarejestrowanych pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	479	479	350
liczba pacjentów skierowanych na leczenie odwykowe w szpitalu	165	169	175
liczba osób, które skorzystały z leczenia odwykowego niestacjonarnego	386	382	374

Źródło: Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „Eskulap”, dane za lata 2021-2023

Tabela 13: Świętokrzyski Ośrodek Terapii Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych terapią w latach 2021 – 2023

Rodzaj problemu	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od alkoholu	195	204	239
liczba zarejestrowanych pacjentów współuzależnionych od alkoholu	37	65	108
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od narkotyków	8	9	6
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od innych środków psychoaktywnych	25	42	35
liczba zarejestrowanych pacjentów z powodu innych uzależnień	14	6	7

liczba nowo zarejestrowanych pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	41	5	137
liczba pacjentów skierowanych na leczenie odwykowe w szpitalu	5	4	4

Źródło: Świętokrzyski Ośrodek Terapii, dane za lata 2021-2023

Analiza danych uzyskanych z różnych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej prowadzi do następujących wniosków:

- osobami doznającymi przemocy domowej są głównie kobiety i dzieci,
- procedura jest najczęściej wszczynana przez funkcjonariuszy Policji,
- problem przemocy domowej ma ścisły związek z problemem nadużywania alkoholu,
- pojawił się problem uzależnienia od narkotyków i środków psychoaktywnych,
- pojawił się problem wzrostu liczby osób nowo zarejestrowanych z zaburzeniami psychicznymi,
- przeszkodą w efektywnej pracy na rzecz osób doznających przemocy domowej jest często bariera i niechęć współpracy osoby doznającej przemocy ze służbami specjalizującymi się w jej przeciwdziałaniu,
- brak wyroków sądowych czy też nakazów Prokuratury do skierowania osoby stosującej przemoc domową na zajęcia korekcyjno-edukacyjne,
- liczba wszczynanych procedur NK przez placówki oświatowe i ochronę zdrowia jest śladowa.

V. Cele Programu.

- **Cel główny:**

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez tworzenie warunków do jej ograniczenia i zmniejszenia.

- **Cele szczegółowe Programu:**

1. Profilaktyka i edukacja społeczna - zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy domowej.
3. Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc domową.
4. Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Cele szczegółowe Programu są zgodne z celami operacyjnymi 10.13 Strategii Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030.

L.p.	Cel 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej		
	Zadanie	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki
1.1.	Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego, tj. skali problemu, postaw wobec problemu oraz włączenie się w ogólnopolskie projekty badawcze.	UM, ZI, MOPS, PCPR i inne	• Liczba diagnoz.
1.2	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych/kampanii nt. zjawiska przemocy domowej i jej skutków, w tym przemocy wobec dzieci, współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej.	UM, ZI, MOPS, PCPR, CRL, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba lokalnych kampanii. • Liczba podjętych inicjatyw. • Liczba działań informacyjno-edukacyjnych/kampanii nt. zjawiska przemocy domowej.
1.3	Prowadzenie programów profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej oraz programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.	UM, MOPS, PCPR, CRL, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba opracowanych i wdrożonych programów profilaktycznych. • Liczba uczestników
1.4	Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, z zakresu radzenia sobie ze stresem i agresją m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych.	UM, MOPS, PCPR, CRL, placówki oświatowe, Policja, Straż Miejska, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy. • Liczba przeprowadzonych warsztatów, zajęć w szkołach mająca na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży negatywnych skutków stosowania przemocy.
1.5	Monitorowanie zjawiska przemocy domowej na terenie	MOPS, ZI, PCPR, Policja i inne	• Sprawozdanie z Realizacji Programu

	Ostrowca Świętokrzyskiego.		Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. • Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej, w tym: - kobiety, - mężczyźni, - dzieci, - osoby starsze 65+.
1.6	Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom wolnym od agresji i wzmacnianiu więzi rodzinnych.	UM, MOPS,ZI, PCPR, CRL, Policja, instytucje kultury: OBK, MOSiR, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i inne	• Liczba festynów, imprez rekreacyjno-sportowych skierowanych do rodzin. • Liczba świetlic dla dzieci. • Liczba uczestników zajęć organizowanych w świetlicach.
Cel 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy domowej			
2.1	Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych.	Zespół Interdyscyplinarny	• Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. • Liczba posiedzeń Grup Diagnostyczno-Pomocowych. • Liczba wszczętych procedur NK. • Liczba zakończonych procedur NK. • Ilość osób objętych pomocą ZI i GDP. • Liczba sporządzonych NK-C.

			• Liczba sporządzonych NK-D.
2.2	Wzmocnienie/podejmowanie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi, w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	UM, MOPS, PCPR, CRL, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba zleconych lub wspólnie zrealizowanych projektów.
2.3	Organizowanie i upowszechnianie osobom doznającym przemocy domowej poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.	UM, MOPS, ZI, PCPR, CRL, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia i inne	• Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy osobom doznającym przemocy. • Liczba materiałów informacyjnych. • Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego itp. • Liczba udzielonych porad.
2.4	Monitorowanie sytuacji rodziny doznającej przemocy.	MOPS, PCPR, ZI i inne	• Liczba Rodzin/Osób, Dzieci objętych procedurą NK. • Liczba objętych procedurą NK a także pomocą asystenta rodziny. • Liczba rodzin/dzieci monitorowanych po zakończeniu procedury NK. • Liczba dzieci umieszczonych pieczy zastępczej w wyniku występowania przemocy domowej w placówkach

			lub w pieczy zastępczej.
2.5	Edukacja osób doznających przemoc domowej w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc.	UM, MOPS, PCPR, CRL, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjnych dla osób doznających przemoc domowej. • Liczba odbiorców uczestniczących w zajęciach.
2.6	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową.	MOPS, PCPR, przedstawiciele ochrony zdrowia, Policja i inne	• Liczba dzieci, które zostały odebrane na podstawie art. 12 a ustawy. • Liczba zażaleń na podjęcie interwencji z art. 12 a. • Liczba zasadnych zażaleń na podjęcie interwencji z art. 12 a.
2.7	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemoc domowej otrzymania w pierwszej kolejności mieszkania socjalnego.	UM, ZUM, MOPS i inne	• Liczba opracowanych uregulowań prawnych/przepisów prawa miejscowego, regulaminów umożliwiających pomoc osobom doznającym przemoc domowej w uzyskaniu mieszkania socjalnego. • Liczba przyznawanych mieszkań socjalnych.
2.8	Rozpowszechnianie baz danych oraz informatorów na temat podmiotów realizujących ofertę pomocową dla osób doznających przemoc domowej.	UM, MOPS, Zi, PCPR, Policja, Straż Miejska, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba przekazanych informacji.

Cel 3: Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc domową			
3.1	Interweniowanie, reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej, stosowanie procedury NK.	MOPS, ZI, GKRPA, kuratorzy, placówki oświatowe i ochrony zdrowia, PCPR, Prokuratura, Sąd, Policja i inne	• Liczba sporządzonych NK. • Liczba rodzin objętych NK. • Liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy domowej. • Liczba spraw zakończonych w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. • Liczba spraw zakończonych w wyniku odstąpienia od działań. • Liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu procedury NK. • Liczba osób stosujących przemoc domową, którzy podjęli współpracę z psychologiem, terapeutą uzależnień. • Liczba zawiadomień do Policji, Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. • Liczba osób stosujących przemoc domową, którym zaproponowano udział w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych. • Liczba wniosków o skierowanie osoby

			stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych. • Liczba wniosków o ukaranie z art. 66 c kodeksu wykroczeń wobec osób uchylających się od obowiązku podjęcia programu korekcyjno-edukacyjnego lub psychologiczno-terapeutycznego. • Liczba osób uzależnionych od alkoholu. • Liczba osób uzależnionych od narkotyków. • Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi. • Liczba wniosków złożonych do GKRPA. • Liczba i rodzaj działań zapobiegawczych Prokuratury, Sądu wobec osób stosujących przemoc domową. • Liczba stosujących przemoc domową w stanie nietrzeźwości. • Liczba nakazów powstrzymania się osoby stosującej przemoc domową od kontaktów z osobą

			doznającą przemocy domowej. • Liczba osób objętych dozorem kuratora. • Liczba wniosków o tymczasowe aresztowanie. • Liczba nakazów opuszczenia lokalu przez osoby stosujące przemoc domową.
3.2	Motywowanie osób stosujących przemoc domową do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy.	GKRPA, MOPS, ZI, PCPR i inne	• Liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych. • Liczba spraw dotyczących nadużywania alkoholu, którymi zajmowała się GKRPA w Ostrowcu Świętokrzyskim. • Liczba osób stosujących przemoc domową, które podjęły leczenie odwykowe.
3.3	Rozpowszechnianie baz danych oraz informatorów na temat podmiotów realizujących ofertę terapeutyczną dla osób stosujących przemoc domową.	UM, MOPS, ZI, PCPR, Policja, Straż Miejska, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba przekazanych informacji.
Cel 4: Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy			
4.1	Podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób/instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	UM, MOPS, ZI, PCPR, CRL, Sąd, Policja, pracownicy ochrony zdrowia, placówek oświatowych i inne	• Liczba szkoleń i warsztatów. • Liczba przeszkolonych osób.

			• Liczba osób korzystających ze szkoleń specjalistycznych. • Liczba przeszkolonych osób. • Liczba przekazanych materiałów edukacyjnych.
4.2	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową.	UM, MOPS, ZI, PCPR, Policja i inne	• Liczba instytucji pracujących z osobami doświadczającymi przemocy, które oferują pracownikom systematyczne wsparcie, w tym superwizję, grupy wsparcia, wsparcie psychologiczne. • Liczba odbiorców działań wspierających formy służące zapewnieniu bezpieczeństwa osób bezpośrednio pracujących z osobami agresywnymi.
4.3	Organizowanie lub współorganizowanie spotkań, konferencji, debat publicznych dla służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	UM, MOPS, ZI, PCPR, CRL, organizacje pozarządowe i inne	• Liczba spotkań, konferencji, debat publicznych. • Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, konferencjach, debatach publicznych.

VI. Spodziewane rezultaty realizacji Programu

Program ma na celu stworzenie kompleksowej oferty pomocowej, zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez różnorodne działania, takie, jak:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, zmiana postawy społeczeństwa wobec przemocy,
- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania

- przemocy domowej,
- zapewnienie pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, rozszerzenie współpracy ze specjalistami,
  - poprawa różnorodności oferty skierowanej do osób stosujących przemoc domową,
  - podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji, które odpowiadają za realizację określonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy,
  - zmniejszenie liczby osób doznających przemocy domowej,
  - poprawa jakości życia osób współzależnionych.

VII. Monitoring i ewaluacja.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych zadań, będzie prowadzony przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Dane zgromadzone w ramach monitoringu pozwolą identyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania programu, a także stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza we właściwym kierunku. Monitoring Programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji, która dotyczy oceny efektów wdrożenia wyznaczonych zadań w oparciu o analizę wskaźników. Celem ewaluacji jest ocena działań realizowanych w ramach Programu pod kątem następujących kryteriów:

1. Skuteczności – ocena w jakim stopniu realizowane są cele założone w Programie,
2. Użyteczności – ocena w jakim stopniu realizowane działania odpowiadają potrzebom odbiorców.

Podstawę porównawczą do monitorowania i ewaluacji Programu stanowić będzie wdrożony i ewaluowany ex post Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027 co wpisuje się w cel operacyjny 10.12 Strategii Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030.

Sporządzone sprawozdanie będzie przedkładane Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w terminie do 31 marca każdego roku następującego po roku sprawozdawczym i przedstawiane Radzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

VIII. Zasady finansowania Programu.

Źródłem finansowania zadań Programu będą:

- środki z budżetu Gminy Ostrowiec Świętokrzyskiego oraz pochodzące z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- środki budżetowe poszczególnych realizatorów Programu,
- środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych,
- środki z dotacji budżetu państwa.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego
Ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
Gminy Ostrowiec Świętokrzyski
mgr Małgorzata Pietruszka

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim

mgr Magdalena Salwerowicz

Przewodnicząca Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

Irena Renduda - Dudek